

Izhaja

vsak četrtek; ako je ta dan praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 vinarjev od garmondvrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto 4 krone (2 gld.)

Denar naj se pošilja pod napisom:

**Upravništvo „Mira“
v Celovcu,**

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XX.

V Celovcu, 31. januarja 1901.

Štev. 5.

Nemški nacijonanci — dr. Pupovac — „Proč od Rima!“ — duhovniki in drugo.

Kako nesramno in brezbožno, silovito in zvito so naši nasprotniki delali, da bi izpodrinili vzornega našega kandidata g. Fr. Grafenauerja, je vsem znano. Na slični, krivični in zviti način so delovali pa tudi nemški nacijonanci na Zgornjem Koroškem. V volilnem okraju Šmohor in Špital je prebivalstvo v ogromni večini katoliško, sv. veri vđano. Lepo složno so že pred 7 leti volili tam Slovenci in Nemci katoliškega poslanca Peitlerja. Tudi sedaj je krščanska stranka v tem okraju odločno vstopila v volilni boj, z dobrim upanjem zmage; s kakšnimi pripomočki je konečno vendarle prodrli sloveči molčeči nemško-nacijonalni poslanec Wernisch, je znano.

Nastopil je v tem okraju tudi dunajski odvetnik g. dr. Pupovac. Rezko in odločno je na številnih shodih nemškim nacijonalcem izpraševal kosmato vest. Trdo je bičal zlasti njihovo postopanje gledé volilne preosnove. V deželnem zboru so imeli priložnost in moč, odpraviti sedanji krivični volilni red ter vpeljati tajne in direktne volitve. A tega niso marali storiti, ker vedó, da bi to znalo biti zoper njihovo strankarsko korist. — Tega nacijonanci Pupovacu niso mogli odpustiti. Spomnili so se, da je v Molebihlu („zu feig“), da bi bil vpeljal direktne in tajne volitve. In deželni glavar je spoznal, da je častiti naš deželni zbor užaljen, globoko užaljen vsled tega očitjanja, ter je dr. Pupovaca izročil državnemu pravdniku, ki je potem vložil tožbo.

In ovadili so ga — o j tevtonska svobodomiselnost! — pri deželnem glavarju, rekši: dr. Pupovac je trdil v Molebihlu, „da je koroški deželni zbor bil prebojazljiv („zu feig“), da bi bil vpeljal direktne in tajne volitve.“ In deželni glavar je spoznal, da je častiti naš deželni zbor užaljen, globoko užaljen vsled tega očitjanja, ter je dr. Pupovaca izročil državnemu pravdniku, ki je potem vložil tožbo.

Mi pa vprašamo: Ali so bili po izvajanjih večkrat omenjenega gospoda „užaljeni“ tudi slovenski poslanci in njih nemški tovariš Jan. Huber?! Ali se je tožilo tudi v njihovem imenu, ko so ven-

dar oni imeli dosti korajže, potegovati se za pravičen volilen red?

Obravnava je bila dné 16. jan. v Špitalu. Sedem liberalnih prič priseže, da je dr. Pupovac rekel: „Deželni zbor je bojzljiv“; 10 prič, med njimi 4 duhovniki, pa, da je dr. Pupovac rekel: V deželnem zboru so bojzljivi (namreč nemški nacijonanci). Konec je bil ta: Sodnik je obsodil dr. Pupovaca; 250 kron mora plačati. Seveda je le-ta, ki je sam odvetnik, potisnil celo stvar na višjo stopinjo; toda vrisk in veselje je po celem kraljestvu naceljnov!

A to nasprotnikom še ni zadostovalo. Hoteli so vso stvar, zlasti pa pričevanje duhovnikov, izkoristiti tudi v svoje strankarske namene, vporabiti to priliko, da hujskajo za — „Proč od Rima!“ V ta namen so razposlali posebne listke vsem duhovnikom koroškim. Ne malo začudenja in razburjenja je bilo po vseh farovžih, ko so dné 25. jan. priromala pisma, vabeča — k odstopu od katoliške cerkve. Nek dopisnik nam poroča o tem: Sedimo 25. prosinca pri postni južini v farovžu. Pismonoša prinese list. Odpremo in beremo: „Los von Rom“, tiskano z debelimi črkami! Torej nas duhovnike vabijo, da bi prodali — Boga! Ali je svet že čisto zmešan? Še ne dovolj! Beremo dalje in strmite: Obžalujejo duhovnike, da so po krivem zaprisegli. V Špitalu je, kakor pišejo, v zadevi dr. Pupovaca tamošnji sodnik zavrgel prisežene izjave duhovnikov, in vsled sodnijske obsodbe je „dokazano“, da so duhovniki „po krivem prisegli“, in da je torej opravičen klic: „proč od Rima!“

Zdaj pa vprašam: Ali bomo katoličani še znanprej trpeli, da se z našo vero, z našimi duhovniki, dela tako? Grda laž, hudičevo obrekovanje je, da bi eden izmed teh duhovnov (Walcher, Fuchs, Lasnik, Gradl), po krivem prisegli; kar prvi dan bi jih bili zaprli! Spoznajmo vendar enkrat, kakšni so naši nasprotniki.

Razposlali so listke duhovnikom po vsem Koroškem. Odposlani so iz Celovca. Stroški se gotovo pokrijejo s pruskimi markami, katere kar javno pošiljajo v našo državo, da se tu hujska zoper katoliško cerkev. Vlada to dobro vé, a ukrenila zoper to še ni česar! Zakaj ona pisma pošiljajo baš duhovnikom, ne vemo. Gotovo sami ne verjamejo, da bi se med njimi našel kak Judež. — Na pismu

ni podpisano nobeno ime, dà, niti tiskarna ni imenovana, v kateri je lutrovska cunjia zagledala beli dan! Mevže se torej skrivajo, z imenom se ne upajo na dan. To jih dosti označuje! Odločno zahtevamo, da poklicana oblast stori svojo dolžnost, in da zasleduje one, ki se drznejo tako nesramno in s takimi pripomočki napadati duhovski stan! Gotovo bodo one cunje razširjali tudi med pristim ljudstvom. Pazite, k d o bo to storil in nanzanite neusmiljeno vsakega, ki razširja take stvari. Zadnji čas je, da se postavimo v bran zoper tako sramotenje.

Odgovornost za tako sramotno ovaduštvo pa nosi nemško-nacijonalna stranka! Ona povzročila je ono pravdo, ona je vzbujala v minulih volilnih bojih vse strasti, kaj čuda, da pride potem do tako divjih izbruhov užaljenega „nemštva“.

Vabilo k družbi sv. Mohorja.

Zopet se približuje čas, ko se treba vpisati v družbo sv. Mohorja. Vabimo torej svoje rojake, drage Slovence in Slovenke, širom naše domovine, a tudi vse one naše brate, ki so morali zapustiti rodno svojo zemljo in sedaj živé na ptujem, da se zberó vsi pod zastavo Mohorjeve družbe, da pristopijo in tako priskrbé za nje nadaljni procvit. Vsak Slovenec, vsaka Slovenka štej si v sveto versko in národno dolžnost, da je ud te naše družbe! Pristopajte ji sedaj zopet v prav obilnem številu, da bodo v jeseni naše družbe knjige zopet romale v kar največji množini po vsem Slovenskem, da je ne bo hiše in rodbine slovenske, kjer bi se ne prebirale Mohorjeve knjige, ki podajajo toliko primernega berila, koristnega pouka in kratkočasnega razvedrila.

Zato bodi naše geslo: družba sv. Mohorja ne sme nazadovati, marveč mora povsod napredovati, kjer je le mogoče. Mnogo je še krajev, kjer bi se moglo število naših udov-Mohorjanov še znatno povišati. Zato ostanejo naj družbi zvesti vsi njeni sedanji udi, a pristopi naj tudi čim več novih!

Književni dar, ki se udom pripravlja in deloma v družbeni tiskarni že pridno tiska, je za letos ta-le:

1. „Zgodbe sv. pisma“, VIII. snopič. — Mnogo prerano nam je zamrl g. profesor bogoslovja dr. Frančišek Lampé, ki si je pri Mohorjanih

je zamenil vprašalca. Oče dvojčkov je bil dobil odgovor: „Pokrite jih s slamo ter jo zažgite. Drobiži se bodo še nekaj sekund valjali v ognju, a skoro se jih iznebite!“ — Oni pa, ki je vprašal zaradi kobilic, prejel je ta-le odgovor: „Dajte jim nekaj kapljic ricinovega olja in drgnite jim rahlo čeljust s slonokoščeno paličico!“

Klinov močnik.

Vojak je prišel k ženi v hišo in jo naprosil, naj bi mu dala kaj jesti. Ona pa mu odgovori, da nima ničesar jesti v hiši. Nato pravi vojak: „Daj mi vsaj ponev in malo vode, da si napravim klinov močnik!“ Žena mu dá, česar jo je naprosil. Vojak vzame ponev, dene vanj železen klin, nalije vode in postavi vse nad ogenj. Ko se voda segreje, hoče imeti od žene malo soli, katero tudi dobi, in nato posoli vodo. Ko voda zavre, hoče imeti malo moke; žena mu dá tudi to, samo da bi videla, kakšen bo vendar ta klinov močnik. On moko posiplje v ponev in jo dobro pomeša. Potem reče za jajca, in tudi ta dobi ter jih razbije v ponev; naposled reče še za maslo; ž njim si lepo zabeli, vzame ponev od ognja, potegne klin iz nje, ter pojé močnik. Žena pa je zdaj vedela, kakšen je klinov močnik.

Lilije.

Meščan vpraša tovariša: „Zakaj pa se v našem mestu moški tako poredkoma ženijo?“ Tovariš mu odgovori: „Temu so krive sedanje mestne gospe in gospice. Zakaj o njih velja to, kar čitamo v svetem pismu o lilijah: „So kakor lilije na polji; ne šivajo ne predejo, in vendar niti Salomon ni bil v svoji krasoti tako oblečen, kakor ena izmed njih!“

PODLISTEK.

P a b é r k i.

Dovtipno uradno poročilo.

Sodnik na Ogerskem je dobil dopis višjega sodišča, naj kot varuh poroča, kaj se je zgodilo z deveterimi prašički, katerih ne najde nadvarstveno oblastvo v izkazu varovančevega premoženja. Sodnik je odgovoril na kratko: „Svinja je prašičke požrla!“ Nadvarstveno oblastvo ni bilo zadovoljno s tem pojasnilom ter je naročilo sodniku, naj naznani, kako je to, da je svinja prašičke požrla. Sodniku se je zdelo to vprašanje bedasto, zato je poročil nadsodišču: „Svinja je prašičke zato požrla, ker ni hotela, da bi bili dobili varuha in bili nadlegovani z nepotrebnimi dopisi!“ Odgovor na to poročilo je bila kazen: nadsodišče je naložilo dovtipnemu sodniku 20 gld. globe, katere je rad plačal, češ: „Starega sem pa le razjezil za 100 gld.“

Največji čudež.

Potujoč župnik pride nekđaj na obed v krčmo. K njegovi mizi prisede pozneje tudi mlad častnik, ki draži župnika tako in drugače. Župnik je molčal ter se je vedel, kakor bi ničesar ne slišal, kar je častnika še bolj jezilo. „Gospod župnik“, pravi naposled, „vi ste duhovnik in morate dobro poznati sv. pismo. Povejte mi vendar, kateri je največji čudež v sv. pismu?“ — „Gospod častnik“, odgovori župnik, „bodite tako prijazni in govorite o čem drugem. Za ta kratki čas, kar bova tu skupaj, res niso taki pogovori.“ A častnik zahteva, naj

župnik pové svoje mnenje. Ko pa župnik vedno le molči, reče častnik: „No, gospod župnik, pa ga vam povem sam. Največji čudež v sv. pismu je, da si Elija, ki se je v žarečem vozu odpeljal v nebesa, ni osmodil hlač. Ta čudež,“ nadaljuje častnik samosvestno, „je največji izmed vseh. Vidite, da je častnik bolj zveden v sv. pismu nego vi.“ — „Prav govorite, gospod častnik“, pravi župnik, „in prav rad se dam poučiti od vsakega. Pa v tem trenutku sem se spomnil še večjega čudeža, kot je ta, in proti njemu je vaš prava malenkost.“ „In kateri bi neki bil?“ vpraša častnik radovedno. „Da je za časa Bileama osel govoril, ko ga vendar nihče ni vprašal!“

Izrael, žaluj!

O profesorju Hyrtl-u se pripoveduje tudi to-le: Oglasi se židovski kandidat po imenu Jeruzalem k zadnji strogi izkušnji. Mnogi tovariši židi so ga spremljali na vseučilišče ter v živahnem pogovoru čakali zunaj na hodniku pred dvorano, da bi potem čestitali novopečenemu doktorju. — A Jeruzalem je znal in vedel premalo! Ko Hyrtl to vidi, odpre vrata ter zakliče iz sobe: „Izrael, žaluj; Jeruzalem je padel!“

Neljuba pomota.

Amerikanski urednik je izgubil na ta-le čuden način dva zvesta naročnika: Neki oče, ki je imel dvojčke, prašal je urednika, kako naj pomaga otrokoma, da ne bosta toliko trpela sedaj, ko dobivata prve zobe; neki posestnik pa je prosil, da bi mu naznanil pomoček zoper kobilice, katere mu hočejo pokončati vse sadno drevje. Urednik je odgovoril v „listnici urednikovi“ obema, a po nesreči

postavil neminljiv spominik s svojimi „Zgodbami“. Krasnega dela ni mogel dovršiti. Nadaljuje to delo na isti način profesor bogoslovja v Ljubljani, preč. g. dr. Jan. Ev. Krek. Delo se ne bo pretrgalo. „Zgodbe“ bi pač ne smele manjkati v nobeni slovenski družini!

2. „Pamet in vera. Slovenskemu národu v potrditev svete vere.“ Tega, našim časom jako potrebnega dela, katero spisuje g. župnik J. M. Seigerschmied, izide letos I. zvezek. G. pisatelj v njem pojasnjuje z umstvenimi dokazi in mnogimi izgledi temeljne resnice naše vere o Jezusu Kristusu, sveti cerkvi, o vstajenju mrtvih in božji previdnosti. Delo zasluži čim največ bralcev. — Naše častite poverjenike in družnike moramo opozoriti, da letos ne izide molitvena knjiga. Družbena knjiga „Pamet in vera“ ni molitvenik, ampak poučna apologetična (bogoslovska) knjiga v večji obliki na 10 tiskanih polah, v obliki kakor lanska knjiga Anton Martin Slomšek. Zatorej ni treba dodajati veznine za molitvenik.

3. „Umni kletár.“ Spisal ga je g. učitelj A. Kosi. Opisuje jako dobro in temeljito umno kletarstvo. Dodanih je mnogo lepih podob, ki vsebino dobro pojasnjujejo.

4. „Za srečo!“ V tej obširni povesti, ki obsega 12 pol v obliki „Večernic“, nam slika marljivi naš pripovedovalec g. Fr. Malograjski življenje in trpljenje slovenskih izseljencev. Povest bo zanimala vse bralce.

5. „Slovenskih večernic“ 53. zvezek obsega štiri lepe povesti, kratkočasno igro „Ne v dajmo se!“, temeljit pouk o novem dohodninskem davku, več pesmij itd.

6. „Koledar za I. 1902.“ bo izšel v dosedanji že priljubljeni obliki s kolikor mogoče raznovrstno, poučno in kratkočasno vsebino.

To je torej naš letošnji književni dar. Slovenci, na Vas je, da te knjige romajo v čim največjem številu med naš národ, da se naša družba razširi povsodi! — Gg. poverjenike še posebej prosimo, da tudi letos trudoljubivo nabirajo širom domovine raztrešena krdela Mohorjanov in jih vpisujejo v našo družbo. Nabiralne pole z denarjem naj se odboru določijo do dne 5. marca. Mnogo truda, sitnostij in nepotrebnih stroškov povzročajo nam tisti, ki nam ne določijo ob pravem času udnine!

Posamezne ude in take kraje, ki nimajo 15 udov, pa prijazno opozarjamo, da morajo po družbenih pravilih letnini (2 kroni) dodati še 40 vinarjev za upravne stroške, namreč za zavoj, spremnico s kolekom, delo itd. Seveda morajo potem poštnino, ki znaša veliko več, še sami plačati.

Mili Bog naj blagoslovi naše delo in geslo za Mohorjevo družbo bodi: „Ne nazaj in nazdol, marveč vselej naprej in navzgor!“
V Celovcu, dne 30. prosinca 1901.

Odbor.

Dopisi.

Pokrče. (Nezgoda.) Huda nesreča je zadela našega občespospovanega cerkvenega ključarja za Dolino, g. Jak. Lamprehta p. d. Jaklna v Št. Janžu. Njegov sin Janez je služil že šesto leto kot naddesetnik pri 7. pešpolku v Gradcu. Lani se je pri vojaških vajah na Kranjskem prehladil,

Dvojen vzrok.

Mož je imel ženo pijanko. Hotel jo je odvaditi pijančevanja. Dal je tedaj na dno navadne kupice naslikati — samega peklenščeka, da bi se ga žena ustrašila, kedar bi hotela piti. Toda žena se peklenščeka ni ustrašila, ampak še bolj je pila, rekoč: „Peklenščeku pač ne privoščim ni kapljice!“ Nato veli mož peklenščeka izbrisati in naslikati angeljčka. Ali tudi to ni pomagalo. Ko jo je nekoč mož kregal, dejala mu je: „Ljubi mož, ne jezi se! Angeljček v moji kupici je tako lep, da ga moram večkrat na dan pogledati!“ Žena je ostala, kar je bila, — pijanka.

Smešničar.

* Čuden izgovor. Sodnik: „Zakaj ste tako pretepli svojega prijatelja?“ — Zatoženec: „Vidite, gospod sodnik, to je bilo tako: Midva leživa skupaj v jedni postelji. Pa se mi je nekoč noč sanjalo, da sem dobil za god pečeno gosko v dar; ravno sem si jo razrezal ter hotel ponesti bedro v usta, kar se moj tovariš obrne ter me ob tem vzbudi. To me je tako razjarilo, da sem ga pošteno naklestil!“

* Potres leta 1895. Hlapec v Šiški pri Ljubljani je legel v potresni noči na svisl, zjutraj pa se je vzbudil med kravami v hlevu. Potres je bil svisl zasakal tako, da je fant padel v hlev, ne da bi se bil vzbudil. Ko je videl, da je med živino, vskliknil je nepopisno presenečen: „Ktir hudič je bu teku neumen, da je krave na svisl pripel!“

Po: „Am. Slov.“

začel kašljati in je moral v kratkem iti domu na trimesečni dopust. Koncem listopada l. l. se je vrnil na videz zdrav k svojemu polku v Gradec, a kal jetike je zapuščal vedno globokeje svoje korenice in dné 16. jan. je prišel brzojav: „Vaš sin Janez danes umrl, v petek pogreb.“ Pomislimo žalost iznenadenih starišev, ko sta gledala v svojih rokah novico: Naš sin je mrtev; tisti sin, na katerega sta po pravici bila ponosna, je umrl daleč od nas, brez zadnjega pozdrava. Nismo slišali besede ločitve in je tudi ne bomo več. In ta izguba je stariše tembolj zadela, ker sta pokopala pred dvema leti svojo 20 let staro hčer Urško, katera je vedno rada sodelovala pri petju v cerkvi. Pa vendar upamo, da tudi ta žalost premine, ker je Jakl trdnega značaja. Svojo katoliško in národno mišljenje je vedno pokazal in ko so takorekoč vsi sosedje zapustili národno zastavo, ali pa so se iz strahu pred nasprotniki po hišah poskrili, je stal trdno kakor skala na svojem stališču: „vse za vero, dom, cesarja“. Bog naj potolaži njegovo hišo, naše sočutje ima zagotovljeno.

Tinje. (Od občine.) Županom v Tinjah bil je na novo izvoljen g. Ferd. Kucher; prvi občinski svetovalec je g. Andrej Veračnik, drugi g. Prim. Ražun; šolska svetovalec sta gg. Volb. Serajnik in And. Veračnik.

Št. Štefan pri Velikovcu. (Nesramno zavijanje resnice.) O nečuenih surovostih, katere so po nezmernem uživiljanju pijače zdivjani Vovbrani nad našimi volilci po končani prvotni volitvi za IV. kurijo pri nas počenjali, smo že svoječasno poročali. Dasi so se te grozovitosti ob belem dnevu in v pričo toliko ljudij zgodile, drznili so se vendar nekateri vovberski posestniki v svojem, njihov vrednem glasilu, v luteranski „Bauernzeitung“-i, objaviti o teh dogodkih dopis, ki je brzkone le v Velikovcu skovan bil, in ki kar mrgoli zavijanj in neresnic. Zaupamo sicer, da bo pri glavni sodnijski obravnavi, katera se bo najbrže pri deželni sodnji v Celovcu vršila, prišla resnica na dan, vendar moramo glavne laži že zdaj najodločneje zavrniti. Dopisuni „Bauernzeitung“-e trdijo, da so našinci pretep začeli, in to celo z nožmi. To je pa grda laž. Ko je bil opoldne izid volitve za V. kurijo razglašen, podali so se našinci od Mežnarja v Likebovo gostilno, da bi bili tam bolj pri miru. Ali komaj se tam vsedejo, že prihrumi tje toliko nasprotnikov, da je bila pivnica kar natlačena. Silno so Vovberjani pri Likebu zabavljali, tako da so našinci rajši pivnico zapustili in se zunaj na prostem sprehajali. Ko je bil ob tretji uri popoldne izid volitve za IV. kurijo razglašen, je eden nasprotnik, kakor smo že poročali, zaupil: „Ta črni marš vun“. To je klical dvakrat. Kmalu potem je dobil našinec, kmet Brenzik iz Hudega kraja, prvi udarec z nekim lesenim kladivom. Ravno v tistem času je tudi, kakor smo tudi že poročali, došel našinec Zgornji Krajnik po svoj zavoj, katerega je bil pri Mežnarju pozabil, in bil napaden. Vkljub temu se drznejo Vovberjani trditi, da smo mi pretep začeli in so se oni le branili. Kar trdijo vovberski dopisniki, da sta namreč dva noža bila našincem vzeta in se nahajata pri orožnikih na ogled, na to izjavljamo, da vemo mi le za eden nož. Našinec, lovec Štuk namreč, ko je bežal po Kolmančevem travniku, je, da bi se zasledujočih ga nasprotnikov ubranil, bežeč mahal okrog sebe s svojim nožem. Ali vkljub temu so ga nasprotniki na južni strani ceste pri Likebovi njivi dohiteli, ga vrgli na tla, mu nož, katerega je rabil le v svojo obrambo, vzeli in ga pretepli. Kar obdolžujejo našince Kovača, ki je bil na daritveni mizi tako okljan, da je namreč pred leti bajé na Djekšah nekega z nožem skoraj do smrti ranil, je grdo obrekovanje. Naj le imenujejo nasprotniki ime tistega ranjenca, sicer je Kovač primoran po tožbi svojo čast rešiti. Resnica na Dješkem dogodku je le ta, da je Kovač slučajno memo šel, ko so nekega pretepli in se je izrazil, da to ni prav, koga tako pretepati in ga takorekoč uničiti. Na to se je eden od pretepačev lotil Kovača, ali ta ga je od sebe sunil. To je vse. Sicer se Kovač še v celem svojem življenju ni udeležil kakega pretepa ali komu kakega udarca prizadjal, tudi ni imel nikoli kakega koraka pri sodnji opravi. Dopisnik „Bauernzeitung“-e se tudi jezi nad tem, da smo pisali, da so vovberski pretepači sedanjo tako hvalisano brezversko šolo obiskovali. Naj bi bili Vovberjani o tej stvari rajši molčali. Ker pa se nad izrazom „brezverska šola“ tako ogorčene kažejo, tedaj moramo jih opomniti na njihovo ravnanje, ko je bil še blagi našinec, rajni kleški Mežnar, načelnik šolskega sveta v Vovbrah. Ko je namreč ovi krščanski mož predlagal, da bi se v prihodnji šolski proračun postavila tudi potrebna svôta za nakup križa za drugi razred, v kojem ni bilo razpela, tedaj so vsi udje šolskega sveta zoper ta predlog glasovali in pokazali s tem, koliko imajo krščanskega duha. — Naravnost iz trte izvita je trditev, da je namreč eden najmenitnejših naših kmetov, občespospovani posestnik Škorjanc v Mrzli vodi, bajé se sam proti ne-

kemu „Ehrenman“-u v Velikovcu izrazil, da se njemu ni dopadlo, da so našinci Vovberjane zbadali. Škorjanc je bil kar ogorčen nad tako trditvijo nasprotnikov in odločno izjavlja, da se nikdar ni proti komu v Velikovcu tako izrazil. Nasprotno pa je moral Škorjanc silno veliko zabavljic od strani Vovberjanov požreti, sosebno nesramno ga je zmerjal hlapec posestnika p. d. Beganta, ki je glavni kolo-vodja Vovberjanov. — Te opazke naj zadostujejo za danes, sicer pa naj častna „Bauerzeitung“ Vovberjane stokrat imenuje „lichte Köpfe“ (razsvitljence), madeža, katerega so si z oskrunjevanjem našega pokopališča vtisnili, jim tudi njihova liberalna omika ne bo mogla zbrisati.

Strpnavas pri Šmihelu. (Vrednost ene duše!) Da so prišli za vse liberalce dobrovoške občine hudi časi, vidimo vsak dan. Drugače imajo sicer radi mir, če imajo namreč vse v rokah, a zdaj, ko so občinske volitve pred durmi, letajo kakor lovski psi. Vsa sredstva rabijo, da bi spravili ljudi na svojo stran. Žal, da kmetje nočejo spoznati, s kom naj držijo, in si tako kopljejo le svoj grob. Tudi na naši vasi jih je le preveč, katerim je liberalizem bolj pri sreči, kakor njih lastna korist. Nauka jim pač ne manjka; dobro vedó, kje je resnica in pravica, a rajši imajo laž in krivo liberalno vero. Kakor slišimo, sta zadnjič dva liberalna odposlanca iz Dobrlevasi pri Strpincih kupovala deteljo in tudi — duše, ko sta pobirala podpise za občinsko volitev. Pri tem se je pokazalo, koliko cenijo liberalci eno dušo. Kdor je namreč dal za liberalce podpis, je dobil za deteljo — 5 krajcarjev več! Torej zdaj vemo, da imajo nekateri, ne vsi, ker mnogi svojih duš vendar niso hoteli prodati, svoje duše na prodaj za 5 kr., ali da bo vendar malo več za 10 beličev! Kolikor pa one ljudi poznamo, so večinoma že prej bili prav kosmati liberalci, torej niso mogli več svojih duš prodati, ker so jih zapisali že davno prvemu vseh liberalcev, onemu namreč, katerega ima sv. Mihael pod nogami. Gliha vkup štriha!

Globsnica. (Nemškutarška nezgoda.) Dne 10. jan. je našim nemškutarčkom veselja poskakovalo srce. Pri občini sicer nič ne opravijo, a izvoljen je bil „pauernpuntarski“ kandidat in zato so morali pod komando znanega prismode sevé — streljati, ravno ko so se naši volilni možje vračali domu! Nesreča pa je hotela, da se jim je užgal smodnik in pet se jih je osmodilo. Zdaj bodo vsaj vedeli, da so res — prismodeni. Žal, da naši katoliški, slovenski kmetje ne obrnejo znanim hujskačem svojega hrbta. Kmalu bi jim potem zmanjkalo sape. Apostol pravi: „Ogibaj se neverca!“ Liberalizem je v sedanjih časih največja krivovera. Dolžnost je torej vsakega katoličana, da se ogiblje liberalcev, ne pa, da jim nosi še svoj denar! Znamenje liberalne nemškutarške navdušenosti je tudi pri nas, kakor povsod — flaša. Mislimo, da bo treba našo nasprotno stranko prekrstiti. Ker tako štu-lijjo po tej hvalisani nemščini, jim moramo izbrati sevé nemško ime. Najbolj bi se jim prileglo: „Saufpartei!“

Št. Kancijan. (Pogreb.) Otožen glas škocijanskih zvonov raznašal je v sredo dné 23. jan. na široko in daleč tužno vest, da spremljajo nekoga k večnemu počitku. Preminula je v svojem 67. letu Marija Ledvinka, sestra našega vč. g. župnika. Ko pride v nedeljo, na praznik imena Jezusovega, od prve božje službe, pri kateri je prejela se popolnoma zdrava sv. obhajilo, pri zajutruku omahne na levi strani po kapi zadeta. Na zdravnikovo pomoč ji dokaj odleže. Leva roka, ki je bila popolnoma mrtva, postane zopet gibčna. Ob kakih pol enajstih po noči, ko so se spravili drugi spat, reče dekl: Ni treba bdeti, lahko se v bližini nekoliko posloniš. Ko se pa dekla po kaki pičli uri prebudi ter pristopivši vpraša: „Kako je kaj?“ ne dobi odgovora. Meneč, da je bolnica morda trdo zaspala, jo sprva rahlo opazuje, konečno pa se na nepopisljiv strah prepriča, da je umrla. Iz mirnega časnega spanja prešla je rajna torej k večnemu počitku. Preminula je brez trpljenja, brez vsega smrtnega boja; preminula mirno in srečno, tako da se je uresničil pregovor: Kakoršno življenje, takšna smrt. Dà, življenje njeno bilo je nad vse vzgledno, Bogu dopadljivo. Glavna skrb ji je bila, Bogu zvesto služiti; o njeni vnemi za božjo čast spričujejo ne malenkostne svôte, katere je darovala za olepšanje škocijanske farne cerkve. V svoji priprostosti se je za svet komaj zmenila, njena dobrosrčnost do ubogih je bila povsod znana. Kako je bila vsled tega ljubljena in spoštovana, se je pokazalo pri pogrebu. Takega pogreba v Št. Kancijanu že dolgo ne pomnijo. Dasiravno delavnik, privrela je nebrojna množica pogrebcev iz domače, kakor skoraj iz vseh sosednjih far. Pet gg. duhovnov bralo je zadržnice ter opravilo mrtvaške obrede; domači pevci pa so rajni po ganljivi žalostinki skazali zadnjo čast. Ihtenje ter jok ob sklepanju groba pretresaval je srca navzočih. Solze, ki so zaigrale v očéh tudi takih, s katerimi je bila rajna le po prijaznosti in svojih vrlinah v

sorodstvu, ganile so tudi moške narave. Blagi pokojnici naj sveti večna luč!

Kotlje. (Občinska volitev.) Dne 19. jan. se je pri nas vršila občinska volitev, pri kateri je v III. in II. razredu zmagala naša stranka. Veliko smo se morali potruditi, da bi zmagali, a vseh je lep. V III. volilnem razredu smo prodrli s temi-le možmi: M. Matija, Fran Logar, Š. Ivartnik, A. Lužnik. V II. razredu so izvoljeni: L. Kuhar, Iv. Pari, Blaž Kos in Fr. Štingl.

Tolsti Vrh. (Slovenska zmaga. — Nov most.) Dne 26. jan. smo imeli občinsko volitev za Tolsti vrh. Nasprotna nemškutarska stranka je že obvohalo, da izid volitve za njo ne bo povoljen, zato je dosedanji župan povsod govoril, da njemu ni več za to mesto, da so zadovoljni, če dobijo le dva odbornika itd. Da pa temu ni bilo tako, je dokaz, da so na vso moč iskali pooblastil in kjer so le mogli, so stlačili prej že, in posebno na dan volitve, svoje listke tudi našim kmetom. Toda naš slovenski kmet ima sam dosti pameti, da vidi, kam „pes taco moli“. Vzeli so naši listke nasprotnikov in jih lepo spravili v — žep! Slava jim! Izid volitve je bil za nas ugoden. Voljeni so sami naši možje, in sicer so dobili v III. razredu 22 in 23 glasov, nasprotniki 18 in 19; v II. razredu naši 22 in 16, oni okoli 11; v I. razredu naši 6 in 7, nasprotniki 3 in 4. Te številke kažejo, da je bila agitacija na nasprotni strani zelo živahna, čeravno „jim ni bilo za volitev“. Grozdje se je lisici kislilo zdelo, ko do njega — ni mogla! Zanimiva je bila tudi otvoritev volitve. Dosedanji župan jo je začel „eroffnati“, kar se oglasi našinec in tirja, ker so ja vsi Slovenci, naj se govori slovensko. „No, pa povejte Vi, kako se pravi to slovensko?“ — „O, jaz že vem!“ „No, kako?“ „Jaz otvorim volitev!“ se odreže naš mož! Slava korenjaku, ki se ne boji zahtevati slovenskega govora pri slovenski volitvi, ampak tudi zna pokazati, da imamo Slovenci dosti lastnih besed in nam jih ni treba izposojevati pri tujcih. — Ta mesec je bil dokončan tudi most čez Mežo, katerega je voda odnesla dne 26. junija 1900. l. Čudno je pa, da so zraven mosta napravili table, na katerih se prepoveduje hitra vožnja samo v nemškem jeziku, med tem, ko je prav blizu drug most čez isto vodo, seveda že na Štajerskem, pri katerem so pa napisali v slovenskem in nemškem jeziku. Enakopravnost, kje si zopet?! Morda je pa prehitra vožnja prepovedana samo Nemcem? Ali pa se misli, da je slovenski kmet sam od sebe že tako pameten, da ve, kako se mora voziti, Nemcem se mora pa to šele povedati! — Na našem novem občinskem odboru je, da zoper samonemški napis odločno protestira ter zahteva slovenskega ali vsaj dvojezičnega! C.

Pliberška okolica. (Nasprotniki se jezijo!) V nedeljo dne 20. jan. zvečer je napadel v neki vaški gostilni pliberške okolice znan nasprotnik nekega značajnega volilnega moža, ki se je udeležil protestnega shoda v Celovcu dne 4. jan., z besedami: „Celi okolici si naredil s tem sramoto, da si šel v Celovec!“ Poleg tega ga je imenoval tudi še „bornega cekmeštra“. Torej s tem, da se je ta volilni mož udeležil omenjenega shoda in pokazal, da je neustrašen katoliški in naroden mož, je nakopal svoji okolici sramoto! Vi, predrzni napadalec, imate pač malo pojma o sramoti. Sedaj pa, gospodine nasprotnik, dovolite meni dve vprašanji: 1. Ali je sramota za Vas in Vašo vas, da ste Vi cerkveni ključar? Kot takšna oseba imate gotovo tudi Vi opraviti s katoliško rečjo. Zakaj potem ne odložite te „sramote“? Če trdite eno, morate priznati tudi drugo. 2. Kakšno „sramoto“ pa delate Vi svoji narodni vasi s tem, da ste kot rojen Slovenec ud prostozidarske (frajmavrarske) „Südmarke“? Dobro, da ste se tako javno dali spoznati. Poznali smo se sicer že poprej, toda sedaj se poznamo še bolj. — Vi katoliško-narodni možje pa bodite neustrašeni boritelji tudi zanaprej za dobro stvar. Ne zmenite se za neotesane nasprotnikove napade, zlasti še od strani „Südmarkovcev“, saj veste, kdo so ti; ampak ponosni smete biti, če kdaj slišite kako „debelo“, saj je to le dokaz, da ste na pravi poti. Navdušuje naj Vas resnica, da niste osamljeni, ampak da nas je veliko, kakor je pokazal Celovec; a ravno to nasprotnike peče.

Št. Jakob v Rožu. (Kdo agitira?) Pač lahka uganjka: kdo drug neki, kakor učitelj. Pa kateri? Kaj bi popraševal! Že vrabci po strehah čivkajo, da je to Hribernikov učitelj, doma iz Št. Jakoba v Rožu, sedaj nastavljen na šoli v Hodišah! — Vedeli smo, da je imenovani g. učitelj Karol Hribernik o letošnjih volitvah brusil svoje pete od hiše do hiše, ne samo po dnevu, ampak tudi po noči, ter nabiral brenkače za svojo nemško struno; v „Miru“ smo brali, da je imenovani učitelj tudi pri volitvah v Hodišah napel vse svoje strune, da bi tudi tam zapel „die Wacht am Rhein“, toda slovenski Hodišani so mu godalo namazali z lojem, tako da „der agitatorisch thätige“ agitator niti h

glasu ni mogel priti — zato smo tudi takoj od začetka, ko se je zagnala gonja proti naši slovenski šoli, slutili: gotovo je tudi to naredil Hribernikov učitelj! In tako je in ne drugače. Vsa nezadovoljnost z našo slovensko šolo in vse hrepenenje po nemški šoli je maslo tega agitatorja! Kdor ne verjame, naj poslušaj. Bilo je neko nedeljo popoldne; katoličani so šli ravno k popoldanski božji službi, ko je naš Korl zamišljenega (g. urednik, poskusiva z „dummheitsbrütend“, znabiti bode bolj ugajalo?) obraza korakal spodaj mimo cerkve po poti v Podkraj. Drugikrat zopet je prodajal svoje modre in zveličavne nauke pri „Orinu“. Tam je bilo zbranih nekaj možakov, ki so prišli poslušat nemški evangelij Hribernikovega Korla. Visokoučeni (?) gospod se je vsedel za mizo ter spregovoril — gotovo vsi pričakuje nemške besede, pa bile so slovenske, nekako tako le: samo podpišite, kaj drugega vam ni treba; prošnja za nemško šolo bom že jaz naredil; povedal bodem v prošnji, da morate mnogi svoje otroke pošiljati v šolo v Rožek ali pa v Podgorje, ker je v Št. Jakobu čisto slovenska šola Dovolj, dovolj! Še nekaj ne smemo zamolčati. Ker se je g. Korl čutil preslabega, da bi mogel sestaviti tako prošnjo, je tudi povedal, da mu bode pomagal nek g. profesor v Celovcu. Kdo tedaj agitira? Kdo seje nemir med Št. Jakobčani? Tako tedaj agitira učitelj in dela, brez kazni dela to, kar mu prepoveduje postava, pristojne oblasti pa tega ne vidijo, ali nočejo videti, ali pa celo — rade vidijo? Potem pa se trobi med svet: ljudstvo tako hoče! Ljudstvo hoče imeti mir in v medsebojni zastopnosti hoče živeti, zato pustite ljudstvo pri miru in ne begajte ga! Ljudstvo si bode že samo pomagalo, brez vaših hujskarij in brez vaše nepotrebne pomoči!

Logavas. (Nekaj števil.) V Logavasi je bilo l. 1900. rojenih 14, med njimi 9 zakonskih in 5 nezakonskih; umrlo jih je 9. Poročeni so bili 3 pari. — V Škofičah je l. 1900. bilo rojenih 37, med njimi 25 zakonskih in 12 nezakonskih. Umrlo jih je 23, med njimi 9 otrok. Poročenih je bilo 6 parov.

Bače pri Beljaku. (Nova nemška vera.) Kakšnega duha so nekateri ljudje med nami, so očitno pokazali na zadnji Silvestrov večer. Pravi katoličani so praznovali ta večer povsod z molitvijo, ker se je začelo novo stoletje, v katerem bomo morali vsi pred Sodnika. Celo ministri so bili na Dunaju o polnoči pri sv. maši. Ali molitve in božje pomoči naši liberalčki ne potrebujejo; saj menijo, da so tako že malo modrejši kakor Bog, in nemški duh vse pogliha, kar pri pameti manjka. Da bi se pa ta duh še malo bolj poživil, so napravili na Silvestrov večer v gostilni pri Svinjaku prav svinjsko godlo; a menda še svinjska b'la ni, ampak — konjska. Do sedaj smo bolj „neumni“ Bačani vedno mislili, da jedó konjsko meso le oni reveži, kateri si drugega mesa ne morejo kupiti, ali pa taki, katerim v glavi nekaj manjka. Reveži naši liberalčki niso; Bog ne daj, saj so sami „nobel pauri“ in celo „gospodje“, toraj je le mogoče, da v zgornjem „štoku“ nekaj ni prav. Da pri tej priložnosti ni manjkalo „hudičevega scanja“, se samo ob sebi razume; menda so bili nekateri naliti kakor žabe ob sv. Juriju. V celo „konjsko godlo“ so podrobili tudi več „črnih“, katere so trgli s svojimi jeziki; to je bil sploh glavni namen cele te komedije. Ohladiti so se hoteli, da so jim pri občinskih volitvah pokazali — duri. Žal, da so se konjske veselice udeležili ali prav za prav jo napravili kmetje, kateri se imajo za pametne, in katerih od sedaj tudi drugi pošteni Bačani nismo imeli še za tako — neumne. S takim početjem odkrivajte svoje srce, in kaže se, da v njem ni vere in ne poštenosti. Vere ni, ker noben katoličan ne pljuva v skledo svoje lastne vere, in poštenosti ni, ker drugače bi ne vabili na take razuzdane veselice mladih, nedolžnih ljudij in njim tam jemali z brezverskim udrihanjem po „črnih“ vse spoštovanje do predpostavljanih. Kmetje! Malo še počakajte in more se zgoditi, da se bodo ravno ti hlapeci, katere sedaj hujskate zoper poštene ljudi, obrnili zoper vas — in potem se ne bodete smejali. Na eni strani tožite čez posle, na drugi jih pa tako zapeljujete; plačilo ne bo izostalo. Žalostno je, da hodijo po takih potih posebno mladi kmetje; tudi tukaj vidimo sad šol, in čuditi se nam ni, če jim naši „najboljši“ kmetje dajo tak lep vzgled. Tudi o mnogih naših mladih kmetih veljajo besede, katere so pisane o kmetih ob času Lutrove krive vere: „Saufen, fressen, geistliche und weltliche Obrigkeit schimfren, ist jetzund Sache eines rechten, jungen Bauern worden.“ Konec tistih časov je bil ta, da so kmetje imeli nazadnje krvave glave, in tako bo šlo tudi pri nas, če teh zapeljanih in slepih ne sreča pamet. Več „črnih“ Bačanov.

Št. Štefan ob Zili. (Naše občinske volitve.) Minula so tri leta od zadnjih občinskih volitev; pripravljali smo se na nove. Kakor po drugih krajih, sta tudi v naši občini dve stranki: obe katoliške vere, slovenske krvi — pa žalibog v

razporu! Obojna stranka se je pripravljala na boj! Pišem na boj; in obžalujem, da je tako, ker tega boja bi ne bilo potreba pri nas, ker bi lahko živeli v slogi, v miru, v prijateljstvu. Dne 12. jan. vršile so se volitve za občinski odbor; zmagala je naša katoliško-slovenska stranka in sicer tako sijajno, da je v novem odboru 16 od naše stranke izvoljenih odbornikov, od nasprotne stranke pa 2. V tretjem razredu smo dobili 130 glasov, nasprotniki pa 44; v drugem naši 32 glasov, nasprotniki 8; v prvem dva naša po 15; med osmerimi pa, ki so dobili po 14 glasov, se je moralo srečkati. In iz tistih sta prišla dva naša in dva nasprotnika v odbor! Novemu občinskemu odboru kličemo: Možje, bodite pozdravljeni! Naj je božji blagoslov pri vas in naj spremlja vaše delo, da delate tako, kakor je prav: Za sveto katoliško vero, za našo domovino slovensko in za korist in v prid naše precej velike Št. Štefanske občine! Pokažite s svojim delom in ravnanjem, da hočete biti pravični, da v resnici hočemo skupno delati v miru, da nočemo nobenega sovraštva, prepira, hujskanja! Delajmo složno v tem namenu, da se združimo vsi kot prijatelji, kot bratje, kot sinovi svete cerkve in svojega milega slovenskega národa!

Novičar.

Na Koroškem.

Ljudsko štetje. Kakor kažejo razna poročila, se je ljudsko štetje vršilo pod najhujšim in najgršim pritiskom narodnih naših nasprotnikov. Kar siloma so Slovence vpisovali za Nemce, in delali so tako celo z ljudmi, ki nobene nemške besede ne znajo! Te goljufije in nasilstvo nasprotnikov treba je neusmiljeno razkriti, da se bo pokazalo, da sedanje štetje ne more imeti nobene vrednosti, in da se mu ne sme pripisati nobena važnost pri odmerjanju narodnih pravic! Zato svoje rojake nujno pozivljamo, naj nam natanko in zanesljivo sporočé o vseh nepostavnostih, ki so se godile pri zadnjem štetju in pojasnijo početje nasprotnikov pri štetju!

Kmetijske stvari. Deželna vlada je dovolila nov sejem v Grebinju, ki bo vsako leto dne 26. julija (god sv. Ane). — Licenciranje celakov, ki so v posesti zasebnikov, bode: V Beljaku dne 4. febr., na Čajni 9. febr., v Št. Andražu 13. febr. — Mlekarna za Bekštanj ima letni občni zbor dne 10. febr. ob 2. uri pop. v Koflerjevi gostilni v Malošah.

Duhovske zadeve. „Sveto leto“ (jubilej) se bo na Koroškem obhajalo od 1. maja do 31. oktobra t. l. — Razpisana je do 7. marca župnija Afric.

Osebnostne novice. Učitelj g. Jan. Fantur v Ločah je prestavljen za nadučitelja v Šmarjetov-Widweg. Službi je odpovedala podučiteljica gpdč. P. Mühleisen v Rožeku. — Na Dunaju je dne 23. jan. umrl grof Ladislav Hojós, star 67 let. Prej je bil poslanik v Parizu, zadnja leta je živel večinoma v Porečah. Bil je mož strogo verskega mišljenja in življenja. N. p. v m! — Prestavljena sta gg. notarja: K. Kögeler iz Kotič k sv. Hemi ob Krki in Val. Schwarzl iz Železne Kaple v Kotiču.

Nezgode. V Borovčicah pri Blatogradu si je dne 17. jan. občinska uboga župnik ob peči vžgala obleko. Kmalu je bila vsa v plamenu. Dva dni pozneje je umrla v hudih bolečinah. — Blizu Vogel v melski dolini je padel dne 17. jan. gozdar Fr. Knezarek vsled ledu čez visoko pečino tako nesrečno, da je bil takoj mrtev. Zapustil je vdovo s 13, deloma nedorastlimi otroci. — V Dobrihah pri Spitalu so našli dne 21. jan. v nekem hlevu zmrznjenega Laha Bulfona. Zvečer se ga je bil do dobrega napil. — V Celovcu se je dne 24. jan. vstrelil 24-letni lovec K. Jarnej, pristojen v Grabštanj. Uzrok so družbinske razmere. — Pri plesu umrl je dne 20. jan. v Židovski vasi ob Beljaku črevljarski Švaj. Sedel je pri mizi in prepeval vesele pesmi. Nakrat mu je postalo slabo in zgrudil se je mrtev na tla. Zapustil je vdovo s 7 otroci.

Križem sveta.

Dvestoletnico svojega obstanka je dne 17. jan. praznovalo prusko kraljestvo. V Berlinu so bile tem povodom velike slavnosti, katerih se je v imenu našega cesarja udeležil nadvojvoda Franc Ferdinand.

Angleška kraljica umrla. Stara kraljica angleška, Viktorija, je umrla dne 22. jan. Rojena je bila 24. maja 1819 kot hči vojvode Kentskega. Kraljica je postala kot 19letna deklica po smrti Viljema IV. Vladala je torej 64 let. Leta 1840. se je poročila s saško-koburškim princem Albertom, ki ji je umrl pred petdesetimi leti. Naslednik kraljice na prestolu je njen sin princ Albert, okolu 60 let star mož, ki se doslej ni brigal za politiko. Nadel si je kot kralj naslov Edvard VII.

Podpirajte družbo sv. Cirila in Metoda!

Gospodarske stvari.

Gnojenje sadnih vrto (ozir. drevesnih travnikov). Brez gnojitve ni žetve! Umno gnojenje podvoji, potroji pridelke. Kakor razumen, napreden kmetovalec dandanes svoje pridelke na žitnem zruji pomnoži z gnojili, ki imajo veliko fosforne kisline v sebi, in s tem tudi zveksa dohodke od istega zemljišča brez večjega truda, ravno tako more in mora tudi sadjerejec z gnojenjem s fosforno kislino in kalijem pomnožiti sadne nastavke svojih dreves, da doseže vsako leto kolikor moč bogate pridelke. Fosforna kislina in kalij delujeta zlasti na tvoritev cvetja in sadja, dušik in kalij pospešujeta listne in lesne poganjke. Naši lesni pepeli so bogati fosforne kisline, kalija in apna. Pepel listnatega drevja ima v sebi 3% fosforne kisline, 10% kalija in 36% apna. Premogov pepel je brez vsake vrednosti. Sotni pepel deluje kot apneno gnojilo. V listnem pepelu se nahaja največ apna, potem kalija in slednjic fosforne kisline. Veliki potrebnosti apna zamore zadostiti le velika množina apna v zemlji. Apno pa ni samo krušni oče, ampak tudi mogočen hišni oskrbnik, ki določuje in ureja fizikalno in kemično stanje zemlje! On raztvorja razne rudninske snovi ter jih dela pristopne povžitju nežnih sesalnih korenin, lomi takorekoč njihov kruh, on proizvaja razne kemične pr tvorbe in sploh reguluje (urejuje) kemične razmere zemeljske grude. Zato se prepričajmo vsakokrat, predno zasajamo drevje o večji množini, jeli je v zemlji dovolj apna ali ne. Zato ni treba drugega, nego ta-le priprosta apnena preskušnja. Za oreh debele zemeljske drobce vzete iz gornje in spodnje zemeljske plasti posušimo in nato jih v steklenici po kapljah polivamo s solno kislino (H Cl), ki se dobi v lekarni (apoteki) za par krajcarjev, ako poskušnja močno in trajno zašumi, ima nad 5% apna v sebi, urno prenehano šumenje kaže apneno vsebino kakih 4%, in ako šumenje izostane, ni notri nič apna ali vsaj ne nad 1%. Sadjarstvo je možno le na zemlji, ki ima najmanj 2% do 8% apna. Brez apna ni sadja. Umno sadjarstvo stoji in pade z naravnim gnojem: gnojnice, hlevnim gnojem, straniščnikom in lesnim pelom. Splošno se rabi to preredit in v mnogo premajhni množini — kemična gnojila večinoma v preveliki. Čarovno se glasi ravnilo za sadno trgatav: Enakomerno in zadostno dovažanje pripravljanih gnojil in enakomerna razdelitev njihova v okrožju korenin, kjer vlaknate koreninice dosežejo svojo hrano z lasičastimi koreninicami.

Tržne cene.

V Celovcu, dné 24. januarja 1901.

Ime blaga	na birne		na hektolitre		Prignalo se je
	K	v	K	v	
pšenica . . .	10	24	12	80	— bik
rž	10	—	12	50	— pitana vola
ječmen	—	—	—	—	12 vprežnih volov
oves	4	82	6	02	— junca
turšica	7	24	9	08	— junca
pšeno	14	—	17	50	53 krav
fižol (rdeč) . .	—	—	—	—	— telic
krompir	1	50	2	44	131 pitanih svinj
deteljno seme	—	—	—	—	13 prascev
ajda	6	90	8	62	

Pitani voli so po — K do — K, vprežni voli po 260 K do 280 K, krave po 120 K do 262 K.

Sladko seno je meterski cent po 6 K — v do 7 K 40 v, kislno seno po 4 K 20 v do 6 K — v, slama po 4 K 40 v do 5 K 40 v.

Promet je bil srednji, kupčija precej živahna.

Velikovec, dné 23. jan. Prignali so: 1 bika, 76 volov, 49 krav, 7 telic. Cena za pitano živino 60 kron do 66 kron, za tovorno živino 52 do 58 kron, za meterski cent žive vage. 19 ovc, 24 živih in 33 zaklanih svinj, 1 koza. — Promet je bil srednji.

Št. Vid ob Glini, dné 21. jan. Prignalo se je okrog 400 repov goveje živine in nad 500 konj. Kupčija je bila slaba, cene jako nizke.

Sejmovi meseca februarja. Dne 4. Kotiče; 20. Beljak; 25. Trebnje pri Beljaku, Blatograd.

Loterijske številke od 26. januarja 1901.

Linc	12	78	27	8	77
Trst	10	51	23	66	44

Vabila.

Posojilnica za Belo in okolico v Železni Kapli ima svoj letni občni zbor v nedeljo dné 3. febr. 1901 ob 1/3. uri popoldne v gostilni pri Kušejju v Železni Kapli. K obilni udeležbi vabi vse udeležence. **odbor.**

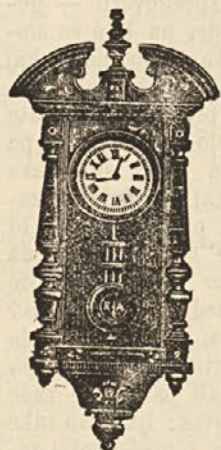
Št. Jakobska mlekarna v Rožu ima svoj letni občni zbor na Svečnico dné 2. febr. ob 3. uri popoldne v „Narodnem domu“ v Št. Jakobu v Rožu. Dnevni red: 1. Polaganje računa; 2. določitev cene za mleko v tekočem letu. — K obilni udeležbi vabi **odbor.**

NAZANILA.

Hiša z mlinom,

ki ima dobrih 63 oralov sveta, t. j. 45 oralov njiv, drugo pa travnikov in gozda, se ceno prodá. Več se izve pri posestnici Mariji Pajer p. d. Zechner hiš. št. 10 v Srebčah pri Gospej Sveti na Koroškem.

Ure na nihalo z godbo

so zadnja novost v napravljanju ur. Take francoske, zmanjšane ure na nihalo so dolge 69 cm, omarica, kot na podobi, je iz naravnega orehovega lesa, fino uglajena z bogato pazlačenimi obroki in z umetno izrezanim nastavkom. Igrajo vsako uro najlepše popotnice in plese. — Cena z zabojem samo 9 gld. — Ista ura brez godbe, a z bilom, ki bije vsako celo in pol ure, z zabojem samo 6 gld. 80 kr.

Te ure na nihalo ne gredó samo z jamčeno na minuto, marveč so tudi vsled res lepe oprave pravi kras vsaki izbi. Razpošiljajo se samo s poštnim povzetjem. Kar ne ugaja, se vzame nazaj ter vrne denar. Zato ni noben riziko. — Veliki ilustrovan cenik za ure, verižice, prstane itd. zastonj in franko.

Jožef Spiering, Dunaj, poštne ulice 2/U.

Tiskarna družbe sv. Mohorja se uljudno priporoča za natiskovanje vizitnic, pisemenih zavitkov itd. po najnižjih cenah.

Brady-jeve želodčne kapljice

(prej Marijacejske želodčne kapljice)

pripravljene v lekarni „pri ogerskem kralju“

C. Brady-a na Dunaju I., Fleischmarkt 1,

so starodavno in znano pomagilo, ki krepa želodec pri slabi prebavi in želodčnih težavah.

Ena steklenica stane 40 kr.
Dvojnata steklenica 70 „

Zopet moram opozarjati, da moje kapljice ponarejajo. Pazi se naj torej pri nakupu na zgornjo varstveno znamko s podpisom C. Brady in zavrne se naj vsak izdelek, ki nima zgornje varstvene znamke in podpis C. Brady.

Želodčne kapljice lekarnarja C. Brady

(prej Marijacejske želodčne kapljice)

so zavite v rudeče škatlice in imajo podobo Marijacejske matere božje kot varstveno znamko. Pod varstveno znamko mora biti zraven stoječi podpis C. Brady.

Posamezni deli so navedeni.

Želodčne kapljice se pristne dobivajo v vseh lekarnah.

Pozor! **Pozor!**

Podružnica R. A. Smekal v Zagrebu

priporoča od svoje najstarejše, glasovite in najzmožnejše

tovarne za gasilno orodje

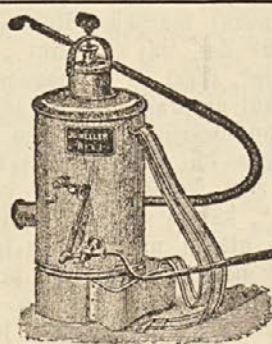
sl. gasilnim društvom, občinam in zasebnikom sledeče predmete:

Brizgalnice najnovejše sestave, kakor s patentom proti zmrzlini, s priredbo, da brizgalnica na obe strani jemlje in meče vodo; „univerzalko“, prikladno za male občine, katere se nosijo ali vozijo; parne brizgalnice, vodonoše, sesalke vsake vrste, vozove za polivanje ulic in prevažanje gnojnice itd., cevi iz posebne tkanine najboljše vrste; dalje čelade, pase, sekirice, lestve ter sploh vse za gasilna društva prikladno orodje, trpežno in lepo izdelano. Motor-vozove in priprave za acetilen-luč. Dalje kmetijsko orodje vsake vrste. Gasilna društva, občine in poštene kmetovalci-gospodarji plačujejo tudi na obroke po dogovoru. Naročila franko na vsak kolodvor.

➔ Cenike pošiljamo brezplačno in poštne prosto. ➔

Podružnica R. A. Smekal v Zagrebu.

Iščéjo se prekupovalci.

Patentovane ročne in nahrbtne škropilnice za žvepljanje,

delujoče na eno in dve strani.

Patentovani stroji za pokončevanje peronospere najnovejših sestavov.

Brizgalnice za ogljikov sulfid (injektorji) zoper filoksero.

Priprave za streljanje zoper točo.

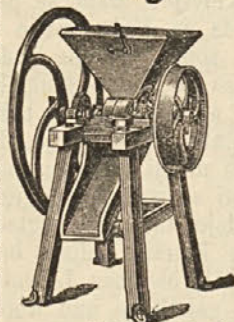
Posebne brizgalnice za sadno drevje in vse druge priprave za sadje- in vinorejo pošilja za najnižje tovarniške cene

IG. HELLER, DUNAJ II., Praterstrasse 49.

Ceniki zastonj in poštne prosto.

Najnovejši stroji za prirejanje krme za zimsko krmljenje po hlevih.

Rezalnica za rezanico in krmo, s patentovanimi podlogami za mažo; tečejo jako lahko in prihrani se moči do okrog 40%; rezalnica za repo in krompir (repico); mlinci za robkanje in mečkanje; parnice za živinsko krmo, premakljive kotlaste štedilne peči z emailiranimi in neemailiranimi vložnimi kotli, stoječe ali premakljive, za kuhanje in parenje živinske krme, repice, za mnoge gospodarske namene itd.; nadalje: robkalnice za koruzo, čistilnice za žito, čistilne stroje trijerje, stiskalnice za seno in slamo, na ročno gonjo, stoječe ali na kolesih, mlatilnice, gepeljne, železne pluge, valjarje, brane.

Najboljši sejalni stroji „AGRIKOLA“ brez preminjalnih koles za vsako seme, za hribe in ravnino.

Samo-delujoče, patentovane škropilnice za uničenje grenkuljice, škodljivcev na sadnem drevju in peronospere iz deluje in pošilja v najnovejši, priznani izvrstni sestavi

P. H. MAYFARTH in sođr.

C. kr. izklj. priv. tovarna za kmetijske stroje, livarne in fužine na par. na Dunaju, II/1, Taborstrasse 71.

Odklikovana z čez 400 zlatimi, srebnimi in bronastimi kolajnami.

➔ Ilustrovani ceniki in mnoga priznalna pisma zastonj. — Zastopniki in prekupci se sprejmejo. ➔

➔ Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku. ➔